

LUPAPÄÄTÖS
Nro 89/11/1
Dnro PSAVI/63/04.08/2011
Annettu julkipanon jälkeen
5.10.2011

ASIA

Eläinsuojan toimintaa koskeva ympäristölupa, Haapavesi

LUVAN HAKIJA

Maatalousyhtymä Taskila
Saarenperäntie 50
86880 Haapavesi

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
Hakemuksen täydennys.....	3
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HAKEMUKSEN SISÄLTÖ	3
Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitusilanne	3
Toiminta.....	4
Eläintilat ja tuotanto.....	4
Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely	4
Jätteet ja varastointi	4
Muu toiminta	4
Eläinsuojan toiminta-alue ja ympäristö.....	5
Asutus ja maankäyttö.....	5
Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue.....	5
Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön.....	5
Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä	5
Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä	5
HAKEMUKSEN KÄSITTELY.....	5
Hakemuksesta tiedottaminen	5
Lausunnot.....	6
Hakijan vastine	7
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU.....	7
Ympäristöluparatkaisu	7
Lupamääräykset	7
Eläinsuojat.....	7
Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely	7
Lannan ja jätevesien hyödyntäminen	8
Jätteet ja varastointi	9
Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi.....	10
Muut määräykset	10
RATKAISUN PERUSTELUT	10
Luvan myöntämisen edellytykset	10
Lupamääräysten perustelut.....	11
VASTAUS LAUSUNTOIHIN.....	13
Luvan voimassaolo	14
Lupamääräysten tarkistaminen	14
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	14
LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN	15
SOVELLETUT OIKEUSOHJEET	15
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN.....	15
Ratkaisu.....	15
Perustelut	15
Oikeusohje.....	15
MUUTOKSENHAKU	16

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Maatalousyhtymän Taskila Mikko ja Juha eläinsuojan toimintaa koskeva lupahakemus on tullut vireille Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon 5.4.2011.

Hakemuksen täydennys

Hakija on toimittanut 23.6.2011 aluehallintovirastoon lisäselvityksenä lannanvastaanottopeltojen peltokartat sekä tiedot laiduntamisen lopettamisesta, vanhan nuorkarjakasvattamon käytöstä, jaloittelutarhan kaivoista sekä eläinsuojan jätevesistä.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Toiminta sijoittuu Haapaveden kunnan Haapajärvenkylään tilalle Suopelto 71-402-79-48. Tilakeskuksen osoite on Saarenperäntie 50, Haapavesi.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Eläinsuojan toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 11 a) kohdan perusteella.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 11 a) kohdan nojalla toimivaltainen viranomainen on aluehallintovirasto vähintään 75 lypsylehmän eläinsuojaa vastaavaa toimintaa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Toiminnalla ei ole aiempaa ympäristölupaa. Tila on liittynyt ympäristötukijärjestelmään meneillään olevaksi tukikaudeksi. Hakijalla on vuokrasopimukset 3,12 hehtaarin peltoalasta sekä lannanluovutus sopimukset 150 hehtaarin peltoalalle.

Pohjois-Pohjanmaan 17.2.2005 vahvistetussa maakuntakaavassa alueella on merkintä mk-5. Se tarkoittaa Pyhäjokilaakson aluetta, jolla on kiinnitettävä alueiden käytön suunnittelussa huomiota luonnon ja ympäristön kestävään käyttöön, maiseman hoitoon sekä joen vedenlaadun parantamiseen erityisesti lohikannan elvytysohjelman tavoitteiden mukaisesti. Merkintä mk tarkoittaa maaseudun kehittämisen kohdealuetta. Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutualueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä.

Toiminta

Eläintilat ja tuotanto

Tilan tuotantorakennusta laajennetaan. Siihen tulee paikat 74 lypsylehmälle, 53 hieholle ja 21 alle puolivuotiaalle vasikalle. Tilan nykyinen eläinmäärä on 41 lypsylehmää, 32 hiehoa ja 8 vasikkaa. Nykyinen nuorkarjakasvatamo jää pois käytöstä. Lypsy tapahtuu lypsyrobotilla.

Tilan vuosittainen tuotanto on 650 000 kg maitoa ja 4 500 kg lihaa.

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

Navetassa on lietelantamenetelmä. Entinen 1 660 m³:n lietesäiliö jää käyttöön ja lisäksi rakennetaan 1 516 m³:n säiliö. Säiliöt ovat betonia, kattamattomia ja ne täytetään altapäin.

Navetassa syntyy jätevesiä 300 m³, josta määrästä 200 m³ on maitoisia vesiä. WC-vedet sosiaaliiloista johdetaan 3 m³:n umpikaivoon.

Hakija tekee esikuivattua säilörehua pyöröpaaleihin 850 tonnia vuodessa.

Lannanlevitykseen on käytettävissä peltoa yhteensä 52 hehtaaria, josta omaa peltoa on 49 hehtaaria ja vuokrapeltoa 3 hehtaaria. Lisäksi on lannanluovutus sopimukset 150 hehtaarille. Omat tai vuokratut pellot sijaitsevat alle kahden kilometrin säteellä tilakeskuksesta. Lanta levitetään pellolle viikoilla 17–40.

Navetan vanhan osan vieressä on jaloittelutarha, johon lehmät pääsevät halutessaan 5 kuukauden ajan vuodessa. Tarhan ala on 237,5 m². Siinä on betonipohja ja 1,2 metriä korkeat reunat. Lanta siirretään traktorin etukuormaimella lietesäiliöön. Tarhan nesteille on 30 m³:n umpikaivo.

Jätteet ja varastointi

Kuolleet eläimet, 1,5 tonnia vuodessa, toimitetaan käsiteltäviksi Honkajoki Oy:lle. Metalliromut, 50 kg vuodessa, toimitetaan kierrätykseen. Jäteöljyjä 100 kg vuodessa, loisteputket ja akut toimitetaan kunnan jätekeräyspisteeseen. Pilaantunutta rehua tulee yksi tonni vuodessa ja se laitetaan lietteen sekaan.

Tilalla on 4 m³:n polttoainesäiliö ja muita öljytuotteita enintään 400 litraa tynnyreissä korjaamorakennuksessa. Lypsylaitteiden pesuaineet säilytetään konevarastossa. Niiden kulutus on noin 200 litraa vuodessa.

Muu toiminta

Maitoauto käy tilalla joka toinen päivä, eläinkuljetus muutaman kerran kuu-kaudessa ja rehuauto noin kahdeksan kertaa vuodessa. Kylvytyöt kestävät noin viisi päivää ja lietteenajo 4–7 vuorokautta vuodessa. Muuta huolto- ja työajoa työkoneilla on lähes päivittäin.

Tilalla käytetään kunnallisen vesijohtoverkon vettä.

Eläinsuojan toiminta-alue ja ympäristö

Asutus ja maankäyttö

Eläinsuojat sijoittuvat Haapaveden kunnan Haapajärvenkylään noin 4,5 km kaakkoon Haapaveden keskustasta. Alle 300 metrin etäisyydellä tuotantorakennuksesta on kolme naapuria, joista lähin on 180 metrin päässä luoteessa. Lietesäiliöt sijaitsevat naapureista katsottuna navetan takana.

Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue

Tuotantorakennukset tai lietesäiliöt eivät sijaitse pohjavesialueella tai suojelualueella. Eläinsuojatoimintoja ei sijaitse havaituilla tulva-alueilla.

Tuotantorakennukset, lietesäiliöt ja lannanlevityspellot sijaitsevat Kuljussaaren 54.032 vesistöalueella, joka laskee Pyhäjoen keskiosalle Haapajärveen.

Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön

Hakemuksen mukaan tilan jokapäiväisestä toiminnasta aiheutuu melua. Ilmapäästöjä aiheutuu moottoreiden pakokaasuista ja lietelannan kaasuista. Eroosio aiheuttaa lievää vesien saastumista. Sitä voidaan vähentää maan oikea-aikaisella muokkaamisella. Lietteen ympäristöhaittoja vähennetään levittämällä liete multaimella.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä

Robottilypsyn ongelmatilanteissa saadaan huoltomies nopeasti paikalle. Sähkökatkojen varalle on traktorikäyttöinen aggregaatti ja kiinteän aggregaatin hankinta on harkinnassa. Eläinten juomavesi otetaan joesta, jos verkostovettä ei tule. Hakija tekee paloturvallisuussuunnitelman toiminnan laajennuksen yhteydessä. Savunilmaisimien hankintaa harkitaan.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä

Hakemuksen mukaan lietteen paras käyttötapa on mullata se maahan multaimella. Toiminnan ympäristövaikutuksia minimoidaan tuotantoprosessin optimoinnilla, pöly-, melu- ja maaperäsuojauksilla, säännöllisillä huolloilla, ympäristöjärjestelmillä ja käyttämällä ammattitaitoista henkilökuntaa.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuuluttamalla Haapaveden kaupungin ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston virallisilla ilmoitustauluilla 27.7.–26.8.2011. Hakemusasiakirjat ovat kuulutusaikana olleet saatavilla Haapaveden kaupunginkansliassa ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa. Kuulutuksen julkaisemisesta on erikseen tiedotettu asianosaisille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Haapaveden kaupungilta, Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY -keskus).

Lausunnot

1. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tuotantorakennukset tai lannanvarastointisäiliöt eivät sijaitse pohjavesialueella tai suojelualueella. Toimintoja ei sijaitse havaituilla tulva-alueilla. Hakijan peltoja sijaitsee Pyhäjoen varressa havaituilla tulva-alueilla.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa (vahvistettu 17.2.2005) eläinsuoja on alueella, joka on osoitettu mk-5-merkinnällä. Merkintä mk tarkoittaa maaseudun kehittämisen kohdealuetta. Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutualueita, joilla kehitetään erityisesti maataloutta ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Lisämerkintä mk-5 tarkoittaa Pyhäjokilaakson aluetta, jossa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maiseman hoitoon sekä joen vedenlaadun parantamiseen erityisesti lohikannan elvytysohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Tuotantorakennus, lietesäiliöt ja lannanlevityspellot sijaitsevat Kuljunsaaressa (54.032) vesistöalueella, joka laskee Pyhäjoen keskiosalle. Oulujoen–lijoen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa (Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma 2010–2015: Osa 2) todetaan, että Pyhäjoen alaosan ekologinen tila on tyydyttävä. Alueella tarvitaan nykykäytännön lisäksi lisätoimenpiteitä tilan parantamiseksi.

Maataloutta koskevat vesistöalueelle esitetyt lisätoimenpiteet ovat:

- Toteutetaan laajamittaisesti lisätoimenpiteitä, jotka optimoivat peltojen lannoitusta ja vähentävät korkeita peltomaan fosforipitoisuuksia ja ravinnetaseita.
- Toteutetaan toimenpiteitä lannan ravinteiden huuhtoutumisriskien pienentämiseksi.

Lupamääräyksissä tulisi huomioida vesienhoitoalueelle kohdistuvat tavoitteet. Luvan hakijan tulee seurata lannan käsittelyyn ja levittämiseen sekä lantavarastoihin liittyvän tekniikan kehittymistä. Uutta käyttökelpoista ympäristön pilaantumisen vaaraa vähentävää tekniikkaa on otettava käyttöön. Lietelantaa, virtsaa tai muita jätevesiä ei saa levittää pohjavesialueelle.

Lupa voidaan myöntää haetulle toiminnalle.

2. Haapaveden kaupungin ympäristöpalvelut

Eläinsuojan, jaloittelutarhan ja liotelannan käsittely- ja varastointipaikkojen rakenteiden tulee olla tiiviitä, ettei jätevesipäästöjä kulkeudu maaperään, pohjavesiin tai pintavesien mukana läheiseen Pyhäjokeen. Lietesäiliöiden tulee olla rakentamisohjeiden mukaiset. Rakennusten katolta tulevat vedet tulee johtaa hallitusti eläinsuojan ympäristöön.

Lietesäiliöiden mitoituksen tulee olla riittävä. Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristöön viihtyisyyttä alentavaa hajua-, melua- tai muut haittaa. Lietteen levityksestä pelloille ei saa tulla suoraa valumia ojiin tai vesistöön. Suojavyöhykkeiden tulee olla riittävät ja naapureihin tulee jättää riittävästi etäisyyttä. Eläimet eivät saa päästä laitumelta vesistöön.

Lupamääräyksissä tulisi tarpeen ja soveltuvuuden mukaan huomioida Pyhäjoen vesienhoitoalueen tilatavoitteet.

Hakijan vastine

Aluehallintovirasto on 30.8.2011 varannut hakijalle tilaisuuden vastineen antamiseen lausunnoista.

Hakijalla ei ole huomautettavaa lausunnoista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ympäristöluparatkaisu

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myöntää ympäristöluvan Maatalousyhtymä Taskilalle eläinsuojan toiminnalle Haapaveden kaupungissa hakemukseen liitetyn suunnitelman mukaisesti siten kuin lupamääräyksistä ilmenee.

Lupamääräykset

Eläinsuojat

1. Eläinsuojat ja lannanvarastointitilat on sijoitettava ja rakennettava hakemuksessa esitettyjen asemapiirroksen 30.3.2011, pohjapiirustusten ja leikkausten 30.3.2011 (tuotantorakennus ja elementtilietesäiliö) mukaisesti.
2. Eläinsuojaan saa sijoittaa enintään 74 lypsylehmää, 53 hiehoa ja 21 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa. Eläinmääriä voidaan muuttaa edellyttäen, että lannantuotto ei ylitä edellä mainittujen eläinmäärien yhteistä lannantuottoa.

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

3. Eläinsuojissa muodostuva lietelanta ja toiminnassa muodostuvat pesuvedet tulee varastoida vesitiiviiksi rakennetuissa varastoissa. Eläinsuojan pohjarakenteiden, jaloittelutarhan ja lannanvarastointitilojen tulee olla vesitiiviitä ja täyttää rakenteeltaan maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4).

Lietelannan, lietesäiliöihin kertyvien sadevesien, mukaan lukien jaloittelutarhan vedet ja pesuvesien 12 kuukauden varastotilaa tulee olla käytettävissä vähintään 3 240 m³.

Eläinsuojan rakenteiden ja käytön tulee estää lannan tai niistä johtuvien valumavesien joutuminen pinta- tai pohjavesiin. Eläinsuojien katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet tulee johtaa lannan varasto- ja käsittelytilojen ulkopuolelle.

Toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla lannanvarastointitilojen kuntoa ja viivytyksettä korjata mahdolliset niissä havaitut puutteet ja vauriot. Lanta-varastot on tyhjennettävä ja tarkastettava perusteellisesti vuosittain.

Eläinsuojan sosiaalitulojen wc-vedet tulee johtaa yleiseen jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön ja toimitettava jätevedenpuhdistamolle tai jätevedet on käsiteltävä siten, että ympäristöön johtuvaa kuormitusta vähenee orgaanisen

aineksen (BHK7) osalta vähintään 80 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 % ja kokonaistypen osalta vähintään 30 %.

Käymälävesiä ja saostuskaivolietteitä ei saa levittää peltoon ilman asianmukaista käsittelyä.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

4. Lanta on ensisijaisesti hyödynnettävä lannoitteena pellolla. Lantaa voidaan tämän lisäksi toimittaa myös käsiteltäväksi ympäristöluvan omaavalle vastaanottajalle, jos ennen lannan luovutusta esitetään ELY -keskukselle lannanluovutussopimus.

Tilalla on oltava jatkuvasti käytettävissä lannan levitykseen luvan mukaisella eläinmäärällä vähintään 71 hehtaaria peltoa.

Luvan saajan hallussa olevista lannanlevityspeltoaloista on oltava ajantasaiset vuokra- ym. sopimukset ja ne on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaiselle.

Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevan valtioneuvoston asetuksen (931/2000) määräyksiä, ellei lupamääräyksissä jäljempänä muuta vaadita. Lisäksi lannan levitysmäärissä on otettava huomioon maaperän viljavuustutkimukset, lannan typpi- ja fosforipitoisuudet sekä kasvien ravinnetarve.

5. Lannan kuormaus ja kuljetus tulee hoitaa tarkoitukseen suunniteltua tiivistä kalustoa käyttäen siten, ettei lietettä tai lantaa pääse ympäristöön, kuten kuljetusteille, ojiin, vesistöön tai pohjaveteen. Lannan kuljetuksesta ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa tien varren asukkaille ja muille tien käyttäjille. Mikäli kuljetusteille pääsee valumaan lietettä tai lantaa, tulee likaantuneet alueet puhdistaa välittömästi. Lannanlevityksestä ei saa aiheutua naapureille ja lannan levitysalojen läheisyydessä asuville asukkaille kohtuutonta hajuhaittaa.

Muualle kuin kasvustoon levitetty lanta tulee mullata mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluessa levityksestä.

6. Lannan pintalevitys on kielletty pellolla, jonka keskimääräinen kaltevuus ylittää 10 %. Lantaa ei saa levittää routaiseen, lumipeitteiseen tai veden kyllästämään maahan. Lannanlevitys on kielletty 15.10.–15.4. välisenä aikana. Lantaa voidaan kuitenkin levittää syksyllä enintään 15.11. asti ja aloittaa keväällä aikaisintaan 1.4., jos maa on sula ja kuiva, jolloin huuhtoutumista vesistöön ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lantaa ei saa levittää nurmikasvuston pintaan 15.9. jälkeen. Lannan käyttö on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin leveydellä lannan pintalevitys on kiellettyä, jos pellon kaltevuus ylittää kaksi prosenttia. Suojavyöhykealueita ei lasketa edellä mainittuun levitysalaaan mukaan.

Ravinteiden ja lannoitteen huuhtoutumisen estämiseksi tulee viljellä ensisijaisesti peltoja, jotka eivät sijaitse tulva-alueella. Viljeltäessä tulva-alueella sijaitsevia peltoja tulee tulvan mahdollisuus ottaa huomioon. Lanta tulee levittää pelloille vasta tulvan jälkeen. Peltoja ei tule kyntää syksyllä vaan vasta keväällä tulvan jälkeen.

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että lannan vastaanottajat ja lannan kuljetuksesta vastaavat tahot ovat tietoisia tämän päätöksen lannan käsittelyä ja levittämistä koskevista määräyksistä.

Luokitelluilla pohjavesialueilla sijaitseville pelloille ei saa levittää lietelantaa, virtsaa, jätevesiä, puristenestettä tai muutakaan nestemäistä orgaanista lannoitetta, ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa. Kuivalannan levitys on sallittu pohjavesialueen ulkorajan sekä pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle vyöhykkeelle, kun levitys tapahtuu keväällä ja lanta mullataan välittömästi levityksen jälkeen. Talousvesikaivojen ympärille tulee jättää vähintään 30 metriä leveää, lietteellä, lannalla ja virtsalla käsittelemätön vyöhyke. Kasvinsuojeluaineita käytettäessä tulee varmistaa, että tuotteet soveltuvat pohjavesialueen viljelyyn.

Jätteet ja varastointi

7. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvien jätteiden ja kemikaalien varastointi on järjestettävä siten, ettei varastoinnista aiheudu epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa tai maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa ympäristölle.

Kemikaalit ja ongelmajätteet on säilytettävä tarkoitukseen soveltuvassa varastopaikassa ehjissä, suljetuissa ja merkityissä astioissa tiiviillä alustalla, jossa on reunallinen suojarakenne.

8. Polttoainesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Polttoneste- ja öljysäiliöiden alustan sekä tankkauspaikan alustan tulee olla tiiviitä. Polttoainesäiliöt tulee sijoittaa katokselliseen suojaaltaaseen sekä varustaa ylitäytön estävällä järjestelmällä ja laponestolaitteilla. Suoja-allasta ja katosta ei tarvita, mikäli säiliö on vuodonilmaisulla varustettu kaksivaippainen säiliö. Säiliöiden sijoittelussa on huomioitava riittävät suojaetäisyydet vesistöihin ja ojiin. Tankkauspaikan läheisyydessä on oltava imeytysainetta polttoainevuotojen varalle. Tankkauspaikka on tehtävä määräyksen mukaiseksi vuoden 2012 loppuun mennessä.

9. Jätehuolto on hoidettava Haapaveden kaupungin alueella voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti. Ongelmajätteet, kuten esimerkiksi loisteputket, akut, jäteöljyt, öljynsuodattimet ja käyttökelvottomat torjunta-aineet, on toimitettava ongelmajätteiden vastaanottopisteeseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä jätteitä. Hyötyjätteet, kuten esimerkiksi muovi, paperi, pahvi, metalli, lasi on kerättävä erilleen ja toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Jätteitä ei saa polttaa.

Pilaantunut rehu on varastoitava tiivispohjaisella alustalla. Rehu on hyödynnettävä esimerkiksi lannoitteena pellolla.

10. Kuolleet eläimet on viipymättä toimitettava käsiteltäväksi asianmukaisen luvan saaneeseen käsittelylaitokseen tai käsiteltävä muulla kunnan eläinlääkärin hyväksymällä tavalla. Kuolleiden eläinten varastointia tulee välttää. Mikäli ruhoja varastoidaan tilalla pidempiaikaisesti, tulee varastointin tapahtua jäähdytetyssä varastotilassa tai erillisessä kylmäsäilytyskontissa. Lyhytaikainen varastointi tulee hoitaa tiiviillä alustalla ja peitettynä.

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

11. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta. Vuosiyhteenveto kirjanpidosta tulee toimittaa vuosittain helmikuun loppuun mennessä ELY -keskukselle.

Vuosiyhteenvedon tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:

- tiedot eläinmääristä
- tiedot toteutuneista lantamääristä
- tiedot lannan vastaanottosopimuksista ja levitysalosta
- tiedot toiminnassa syntyvistä jätteistä sekä niiden käsittelytavat ja toimituspaikat
- tiedot kuolleiden eläinten määristä, toimituspaikoista ja -ajoista sekä käsittelytavoista
- tiedot laitoksen toiminnassa tapahtuneista häiriötilanteista tai muista poikkeuksellisista tilanteista.

Liete- ja kuivalannasta tulee määrittää kokonaistypen, liukoisen typen ja liukoisen fosforin pitoisuudet vähintään viiden vuoden välein. Analyysitulokset tulee liittää eläinsuojan toiminnasta pidettävään kirjanpitoon.

Muut määräykset

12. Ympäristönsuojelutoimia on ylläpidettävä ja edistettävä niin, ettei toiminnasta aiheutuva melu, päästöt ilmaan, maaperään, vesiin, viemäriin tai muu syy aiheuta joko vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristön roskaantumista, maisemahaittaa eikä yleistä viihtyisyyden alenemista.

13. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan, vesistöön tai maaperään, on välittömästi ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen estämiseksi, päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava välittömästi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskukselle.

14. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

15. Tuotantorakennuksen laajennuksen valmistumisesta on ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskukselle viimeistään kuukausi ennen sen käyttöönottoa. Tuotannon lisäämisestä, muuttamisesta tai lopettamisesta on ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskukselle viimeistään kaksi kuukautta ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, että annettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen toiminnasta ei aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaan-

tumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista tai vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Toiminta sijoittuu haja-asutusalueelle, jolla karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi toiminnaksi. Hakemus koskee eläinsuojan toiminnan laajentamista lisäämällä eläinpaikkoja nykyisen eläinsuojan yhteyteen. Etäisyys eläinsuojarakennuksesta lähimpään naapurin asuinrakennukseen on noin 180 metriä. Uuteen lietesäiliöön matka on pidempi. Ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen suosituksen mukaan uusien lantaloiden tulisi sijaita vähintään 100 metrin etäisyydellä lähimmästä häiriintyvistä kohteesta.

Eläinsuojan toiminnassa hajua aiheutuu muun muassa lannan varastoinnista, käsittelystä ja levityksestä. Päätöksessä on annettu lietalannan varastointiin ja levittämiseen liittyviä hajujen vähentämistä koskevia määräyksiä ja selvitetty, että toiminnanharjoittajalla on käytettävissä riittävä peltoala lannanlevitykseen. Liete mullataan nurmelle levitettäessä. Alueella on voimassa vain yleispiirteinen maakuntakaava. Toiminta on sen mukaista.

Eläinsuojatoiminta hakemuksessa esitetyllä paikalla haetussa laajuudessa annettuja lupamääräyksiä noudattaen, täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 Pyhäjoen vesistöalueen tilan parantamiseksi tarvitaan maataloudessa nykykäytännön lisäksi lisätoimenpiteitä peltoviljelyssä. Lisätoimet eivät kohdistu eläinsuojien toimintaan.

Lupamääräysten perustelut

Luvan määräysten tavoitteena on ehkäistä haitalliset ympäristövaikutukset ennakoita tai rajoittaa ne mahdollisimman vähäisiksi. Lupamääräyksellä varmistetaan eläinsuojien ja lannanvarastointisäiliöiden sijoittaminen hakemuksessa esitettyyn paikkaan. (lupamääräys 1)

Toimintaa tulee harjoittaa lupapäätöksen perusteena olevien nautaeläinten eläinmäärien puitteissa. Lupa on myönnetty hakemuksen mukaisena. (lupamääräys 2)

Lannan varastointitilojen mitoitus perustuu valtioneuvoston asetukseen maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2003). Päätöksen 4 §:n mukaan lietalannan varastotilojen tulee olla niin suuria, jotta niihin voidaan varastoida 12 kuukauden aikana kertynyt lanta ja muut säiliöihin johdettavat vedet.

Tilalla tulee olemaan lietalannan varastointitilavuutta hakemuksen mukaan 3 206 m³. Säiliötilavuutta tarvitaan lietalannan ja pesuvesien varastointia varten yhteensä 2 855 m³. Sadevesien varastointitilavuutta tarvitaan lietesäiliöissä 385 m³. Sade- ja sulamisvesien määräksi on arvioitu lietesäiliöissä pinta-ala x 0,3 m ja jaloittelutarhassa pinta-ala x 0,2 m. Hakemuksessa esitetyt lietalannan ja jätevesien varastointitilavuudet ovat riittävät, kun otetaan huomioon, että jaloittelutarhan vesien kookoojakaivo on mahdollista tyhjentää suoraan peltoon kesäaikaan.

Varastointitilojen tulee olla vesitiiviitä pinta- tai pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Tarkkailemalla säännöllisesti lannanvarastointi- ja johtamisrakenteita ja tyhjentämällä säiliöt vuosittain voidaan varmistua niiden tiiveydestä ja ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin mahdollisten vuotojen ilmaannuttua. Lantavarastojen vuosittaisella tyhjentämisellä varmistetaan hyötytilavuuden säilyminen suunnitelmien mukaisena.

Eläinsuojan yhteydessä olevien sosiaalitulojen WC-vesiä ei saa johtaa käsittelemättöminä maahan, ojaan tai muuhun uomaan vesien pilaantumisaan vuoksi. Valtioneuvoston asetuksessa (209/2011) talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten ulkopuolisilla alueilla määritetään vaadittavat puhdistustehot. Ympäristönsuojelulain 4 §:n 1 momentin ensimmäinen kohdan mukaan haitalliset ympäristövaikutukset tulee ehkäistä ennakolta. Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan maaperää ei saa pilata ja 8 §:n pohjaveden pilaaminen on kielletty. (lupamääräys 3).

Lannan levitystä varten on oltava riittävästi peltoalaa ylilannoituksen ja siitä aiheutuvan huuhtoutumisriskin välttämiseksi. Peltopinta-alavaatimus perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön ja siitä saatavan fosforilannoituksen tasoon sekä ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 29.6.2009 antamaan ohjeeseen. Lannanlevitysalaa tulee olla vähintään yksi peltohehtaari 1,3 lypsylehmää, 3,5 hiehoa, 4,5 puolesta vuodesta yhteen vuoteen olevaa lehmävasikkaa ja 11 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa kohden. Lannan levityksessä tulee lisäksi ottaa huomioon valtioneuvoston asetuksen (931/2000) kasvilajikohtaiset enimmäislannoitusmäärät. (lupamääräys 4)

Lannan kuormausta, kuljetusta ja levitystä koskevat määräykset ovat tarpeen maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ja ympäristön yleiselle viihtyisyydelle ja ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. (lupamääräys 5)

Lanta tulee levittää sulaan, lumettomaan maahan suorien ravinnehuuhtoumien ehkäisemiseksi. Viljavuusanalyysiin, lannan ravinnesisältöön ja kasvin todelliseen ravinnetarpeeseen perustuvat levitysmäärät vähentävät ylilannoitusriskiä ja sen myötä ylimääräisten huuhtoutumiselle alttiiden ravinteiden määrää maassa. Muokkaamalla maa mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluessa lannan levityksestä tai levittämällä lanta kasvustoon vähennetään ilmakehään aiheutuvaa typpikuormitusta ja naapureille lannan levityksestä aiheutuvaa hajuhaittaa. Viljeltäessä tulvanalaisia peltoja tulee ravinteiden ja lannan huuhtoutuminen vesistöön estää. Vesistöjen ja valtaojien varsien lannoittamattomat vyöhykkeet estävät ravinteiden ja bakteerien pääsyä vesistöön. (lupamääräys 6)

Määräykset on annettu jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltija on jätelain 6 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuollon ja jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen määrästä ja laadusta sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen estämiseksi on tarpeen antaa määräys jätteiden, kemikaalien ja polttoaineen varastoinnista. (lupamääräykset 7 ja 8)

Jätelain 6 §:n mukaan jäte on hyödynnettävä, jos se on teknisesti mahdollista ja jos siitä ei aiheudu kohtuuttomia lisäkustannuksia verrattuna muulla tavoin järjestettyyn jätehuoltoon. Ensisijaisesti on pyrittävä hyödyntämään jätteen sisältämä aine ja toissijaisesti jätteen sisältämä energia. Toimittamalla ongelmajätteet asianmukaiseen käsittelyyn, voidaan vähentää niiden aiheuttamia riskejä terveyteen ja ympäristöön. (lupamääräys 9)

Tilalla kuolleiden eläinten asianmukaisella hävittämisellä varmistetaan ympäristöhygienian yleisten vaatimusten täyttyminen sekä ehkäistään mahdollisten eläintautien leviäminen tilan ulkopuolelle. Eloperäinen jäte on käsiteltävä EY:n eloperäisiä sivutuotteita koskevan asetuksen mukaisesti laitoksessa, jolla on lupa vastaanottaa ja käsitellä eloperäisiä jätteitä, etteivät eläintaudit leviä. (lupamääräys 10)

Toiminnanharjoittajan eläinsuojan toiminnan kirjanpito- ja raportointivelvoite on annettu viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella viranomainen voi seurata toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista. Lannan vastaanottosopimuksien kirjaamisella ja raportoisella varmistetaan, että myös lannan vastaanottosopimuksen tehneet käsittelevät ja levittävät lantaa voimassa olevien säännösten mukaisesti. Valtioneuvoston asetus (931/2000) edellyttää vähintään viiden vuoden välein tehtävää lanta-analyysia. (lupamääräys 11)

Luvassa on annettava tarpeelliset määräykset toimista, joilla ehkäistään, vähennetään tai selvitetään ympäristön pilaantumista, sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Ympäristönsuojelun tason ylläpitäminen ja mahdollisimman tehokkaiden haittojen torjuntakeinojen soveltaminen edellyttävät päästöjen ja ympäristövaikutusten jatkuvaa seurantaa ja ympäristönsuojelutoimien kehittämistä. Mikäli ympäristönsuojelun tavoitteita ei saavuteta tai toiminnasta syntyy ennalta arvaamattomia ympäristövaikutuksia, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä erityisiin toimenpiteisiin ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi tai poistamiseksi. (lupamääräys 12)

Ilmoitusvelvollisuus poikkeuksellista tilanteista on määrätty viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Määräys välittömiin torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja poikkeuksellisista päästöistä aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan toiminnasta vastaavan on tehtävä ilmoitus valvontaviranomaiselle mm. onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä aiheutuvasta päästöstä tai syntyvästä jätteestä, josta voi aiheutua välitöntä tai ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa. (lupamääräys 13)

Parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. Luvan haltijalla on yleinen selvilläölovelvollisuus mm. toimintansa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamista kotieläintalouteen on tarkasteltu Suomen ympäristökeskuksen julkaisussa "Paras käytettävissä oleva tekniikka kotieläintaloudessa, SY564". (lupamääräys 14)

Käyttöönottoilmoituksen avulla varmistetaan toiminnan lupamääräysten mukainen toteuttaminen ja näin helpotetaan valvontaa. Toiminnan olennaista muutosta koskevan ilmoitusvelvollisuuden perusteella varmistetaan tiedonkulku ympäristöviranomaiselle niin, että ilmoituksen perusteella voidaan tarkastella muutoksen vaikutuksia voimassaoleviin lupamääräyksiin ja arvioida mahdollisen uuden ympäristöluvan tarvetta. (lupamääräys 15)

VASTAUS LAUSUNTOIHIN

Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskuksen lausunto on otettu huomioon siten, että lupamääräyksessä 15 on määrätty toiminnanharjoittajaa olemaan

riittävästi selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Tulva-alueilla sijaitsevat pellot on huomioitu lupamääräyksessä 6.

Maatalouden vesiensuojelutoimenpiteet on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 4, ja 6.

Haapaveden kaupungin lausuntoon vastataan, että eläinsuojan ja siihen liittyvien rakenteiden tiivyydestä ja kunnossapidosta on määrätty lupamääräyksellä 3. Lantavarastojen riittävästä tilavuudesta ja lieteen levityksestä on annettu määräys 4. Hakija on lisäselvityksessä ilmoittanut, että eläimiä ei pidetä laitumella.

Lupamääräys 12 koskee koko toiminnasta aiheutuvien haittojen rajoittamista.

Pyhäjoen tilatavoitteiden saavuttamista edesauttavat lupamääräykset 3, 4 ja 6.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 58 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa aikaisempaa lupaa tai ympäristönsuojelulain 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä peruuttaa luvan valvontaviranomaisen aloitteesta.

Lupaviranomainen voi määrätä, että lupa raukeaa, jos toimintaa tai sen aloittamisen kannalta olennaisia toimia ei ole aloitettu viiden vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulosta.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on viimeistään vuoden 2021 lokakuun loppuun mennessä jätettävä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Mikäli hakemusta ei tehdä määräajassa, aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemukseen on liitettävä muiden selvitysten ohella riittävää asiantuntemusta käyttäen selvitys parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönotosta ja mahdollisuuksista eläinsuojan toiminnasta aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Hakemuksessa tulee olla selvitykset toiminnan laajuudesta ja käytössä olevista ympäristönsuojeluratkaisuista. Hakemuksessa on lisäksi esitettävä eläinsuojan toimintaa koskeva kirjanpito vuodelta 2020.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen saatuaan lainvoiman.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 4, 6–8, 41–43, 45, 52, 55, 56 ja 100 §:t

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) 17 §

Jätelaki (1072/93) 4, 6 ja 15 §:t

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 1 740 euroa.

Lasku lähetetään Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Alle 150 lypsylehmälle tarkoitetun eläinsuojan ympäristöluvan käsittelymaksu on 1 740 euroa.

Ympäristönsuojelulain 105 §:n mukaan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa tai ympäristöministeriön asetuksessa säädetään. Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1145/2009) liitteen maksutaulukon mukaan muun eläinsuojan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 1 740 euroa.

Oikeusohje

Valtiovarainministeriön asetus aluehallintoviraston maksuista (1145/2009)

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pää-asiasta.

Juha Anttila

Raili Pärjälä

Päätöksen on ratkaissut ympäristöneuvos Juha Anttila. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja. Raili Pärjälä

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 040 356 8705 tai vaihde 020 636 1020.

RP/am

Päätös tiedoksi

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Haapaveden kaupunki
Haapaveden kaupunki / Ympäristönsuojeluviranomainen
Suomen ympäristökeskus

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.
- Valitusoikeus** Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ELY -keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valitusaika** Valitusaika päättyy **4.11.2011**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
 - jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon

Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde 020 6361 020
telekopio:	08 - 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.